

ETHNOMUSICOLOGICAL FIELD RESEARCH BY ROMAN PADLEWSKI IN MIESZKAŃCE VILLAGE (1933–1934)¹

University professor **BARBARA MIELCAREK-KRZYŻANOWSKA, PhD.**

Feliks Nowowiejski Academy of Music in Bydgoszcz, Poland

SUMMARY

This article is an attempt to reconstruct the ethnomusicological field research conducted in the Vilnius region by Polish composer, violinist, pianist, conductor, musicologist, reviewer and music activist – Roman Padlewski in the 1930s on behalf of the Stefan Batory University. Based on preserved letters to ethnographer Maria Znamierowska-Prüfferowa and the composer's parents I will reconstruct the range of his research, its significance, and Padlewski's conclusions drew based on the songs he heard.

REZUMAT

Acest articol este o încercare de a reconstrui cercetarea etnomuzicologică de teren realizată în regiunea Vilnius de compozitorul, violonistul, pianistul, dirijorul, muzicologul, criticul și activistul muzical Roman Padlewski în anii 1930 în numele Universității Stefan Batory. Pe baza scrisorilor păstrate, adresate etnografei Maria Znamierowska - Prüfferowa și părinților compozitorului, voi reconstrui sfera cercetării sale, semnificația ei și concluziile lui Padlewski extrase din cântecele pe care le-a auzit.

Keywords

Roman Padlewski, Maria Znamierowska-Prüfferowa, Vilnius, Mieszkańce, Polish folk songs

INTRODUCTION

“An extraordinary, versatile talent, one of the ‘musical eagles’ – as Jan Maklakiewicz [...] described him in one of his columns. He is a remarkable and original composer, a solid musician, pianist, musicologist, an interesting and honest narrator of the chronicle of musical culture in Poznań. He proved his violin

¹ Realised within the framework of the research project Polish and Lithuanian Music in the global perspective: migration, diasporic identities and homeland, implemented under the DAINA 3 programme funded by the National Centre for Science, Poland, project no. 2024/52/L/HS2/00067.

techniques and maturity in yesterday's Conservatory concert, playing Beethoven's concerto. And he played it with heart and soul; it was not only a sensitive test of his many years of learning and studies, but also an important musical event. It is clear that everything he does, whatever he does, he does reliably, with a sense of artistic responsibility. These are already positive achievements, which – however – are promising.” (Kassern, 1939: 5)

These are words that Tadeusz Zygryd Kassern wrote in review for the “Dziennik Poznański” about the concert organized in February 1939 at Poznań Conservatory of Music. Kassern described with delight the musical talents of the violinist Roman Padlewski (1915–1944), his various interests, his conscientiousness and ethos – the set of values that characterized his approach to work and his commitment. The broad fascinations cited in Kassern's review are confirmed by Adam Neuer's biographical note in the PWM [Polskie Wydawnictwo Muzyczne – the biggest Polish musical editor] Music Encyclopaedia, which describes Roman Padlewski as “a Polish composer, violinist, pianist, conductor, musicologist, reviewer, and music activist” (Neuer, polskabibliotekamuzyczna.pl/encyklopedia/padlewski-roman/, 2025). It is difficult to define only one, the most important sphere of Padlewski's activity, considering that he died from wounds sustained during the Warsaw Uprising at the age of 29.

He started his musical education with his mother, the concert pianist and teacher Nadzieja Padlewska (a student of, among others, Leopold Godowski). In the Poznań Conservatory, he was a student of the violin class of Edwin Jahnke and his son Zdzisław Jahnke, and the composition class of Tadeusz Szeligowski and Stanisław Wiechowicz. Padlewski also studied musicology (in the ethnomusicology class of prof. Łucjan Kamieński) at the Poznań University. He interrupted his musical studies by joining the Officer's School of Artillery in Wołyń (Volhyn), to meet family requirements (Roman Padlewski's ancestors had fought actively in the 19th-century uprisings, paying the ultimate price for it). After graduating the Officer's School, he returned to Poznań to complete his musical and musicological studies, which he continued during WW2 at the secret Warsaw Conservatory in the classes of Kazimierz Sikorski (composition), Walerian Bierdiajew (conducting), and Bronisław Rutkowski (organ). From the references found in various memoirs, we can imagine Roman Padlewski as a very active and talented person, successfully involved in a variety of artistic, organizational, social, and educational activities.

I.

The pretext for this paper is the result of my archival query conducted in connection with the preparation of a critical commentary commissioned by PWM on the publication of the *Lullaby for violin and piano* by Roman Padlewski.² I deciphered manuscripts of Roman Padlewski's letters to his parents, Leon and

² The *Lullaby* is the first movement of the unfinished *Suite for violin and piano*, composed by Roman Padlewski at the turn of November and December 1941 in Warsaw, in Kazimierz Sikorski's composition class at the clandestine Warsaw Conservatory.

Nadzieja, and found descriptions of ethnomusicological field research that Roman conducted in the Vilnius region in the 1930s together with staff members of Stefan Batory University in Vilnius (among other with Maria Znamierowska-Prüfferowa).

It turned out that over a hundred of Padlewski's letters deposited in the Music Collections Department of the University of Warsaw Library constitute only a part of his epistolary legacy. The correspondence to Maria Znamierowska-Prüfferowa (1898–1990) is deposited in the Ethnographic Museum in Toruń, because after WW2 Znamierowska-Prüfferowa moved from Vilnius (where she worked in the Stefan Batory University and as a curator of the University Ethnographic Museum in Vilnius) to Toruń and nowadays her name is the patron of the Toruń Ethnographic Museum.

The archive materials from Toruń have already become the base for an important article by Agnieszka Kostrzewa published in the quarterly "Muzyka" in 2004 (Kostrzewa-Majoch, 2024: 133–153). My intention was to conduct a cross-reading of both collections of correspondence and, if necessary, add additional information to the findings already made. I would like to sincerely thank the management and archivist of the Ethnographic Museum (Dr. Hubert Czachowski and Jolanta Jakubowska) for kindly providing me with source materials from the institution's archive.

Agnieszka Kostrzewa situated Padlewski's field excursions in the context of the intensified folklore research conducted in Poland during the interwar period, with particular emphasis on the socio-political context of these efforts (searching Polish culture in the recovered territories after regaining independence). She outlined the tasks and functions of the phonographic archives established at that time: the Regional Phonographic Archive in Poznań, emphasizing the professionalism of Łucjan Kamieński's work, and the Central Phonographic Archive in Warsaw, managed by Julian Pulikowski, focused on the mass collection of recordings of various provenances. She hypothesized that the Vilnius Phonographic Archive, established at the Department of Ethnology at Stefan Batory University, was most likely modelled on the structure of the Poznań archive (Kostrzewa-Majoch, 2024: 139). She also noted the compositional milieu in which Padlewski's creative interests were shaped, pointing Karol Szymanowski, Stanisław Wiechowicz, and Tadeusz Szeligowski. The last one was to conduct the ethnomusicological part of the extensive field research in Mieszkańce village for the Vilnius University (Engelking, 2014: 19–20). However, due to his wife's illness and the need to leave Vilnius at that time, in a letter dated July 4, 1933, he recommended a student of the Poznań Conservatory and University – Roman Padlewski for this task (Kostrzewa-Majoch, 2004: 137).

Padlewski ultimately stayed in the Mieszkańce village "between July 4 and the beginning of August 1933," contributing to the recording of approximately one hundred songs. The cylinders with the recorded melodies were catalogued in a separate register in the archives of the University Ethnographic Museum (Kostrzewa-Majoch, 2004: 137–138), based on Padlewski's instructions, modelled on the Poznań three-segment documentation model, consisting of a tabular

catalogue, a file with data and phonograms, and a protocol. (Kostrzewa-Majoch, 2004: 139)

Agnieszka Kostrzewa also cited Padlewski's valuable observations on song typology and the discovery of "purely Polish songs in the Vilnius region", which immediately sparked the Vilnius Educational Authorities' interest in the results of ethnomusicological research (Kostrzewa-Majoch, 2004: 140), resulting in several of the documented songs being published in Bronisława Gawrońska's songbook. (Gawrońska, 1935)

Padlewski even intended to organize the collected repertoire and prepare a work documenting his research in 1933 (and in subsequent years he conducted modest private research during summer holidays). However, due to a number of commitments, he was unable to do that. The fate of the materials from Mieszkańce village is currently unknown – in December 1939, the Ethnographic Museum of the Stefan Batory University was closed.

II.

What new information about Roman Padlewski's ethnographic research do the letters from the University of Warsaw Library provide?

They contain information about Roman Padlewski's earlier, "pre-Vilnius" fascination with traditional culture. In July 1932, he was in the Żywiec Beskids, in the Zawoja village.³ One of the letters, written together with his brother Jerzy [George] (diminutive: Jurek), contains Jerzy's mention of a visit by the nearly 17-year-old Roman (diminutive: Romek) to a bagpiper, and an emphatic postscript by the future composer: "Well, I was on a two-day trip, which I would call ethnographic-musical [journey – BMK]. I collected a lot of local melodies and lyrics, so much so that I wrote almost an entire notebook" (Jerzy and Roman Padlewski to their parents, 11.07.1932). Due to the lack of access to both the notebook filled with song notations and the manuscript of the songs in *Orawskie i spiskie nuty na chór a cappella* [Tunes for a cappella choir from Orawa and Spisz], composed around 1937, it is difficult to determine whether the material collected in 1932 could have inspired him. Such a possibility cannot be discounted, either. Irrespective of the source of inspiration, *Orawskie i spiskie nuty* was a subsequent folkloristic composition by Roman Padlewski, following the *Three Mazurkas* for piano (1934).

III.

Roman Padlewski planned to spend the summer months of 1933 in the Vilnius region, joining a kayak tour down the Czarna Hańcza River organized by his older brother Jerzy and his friends. Roman, however, did not participate in the rafting (there were no free place in kayak for him) and went to Vilnius, where he visited friends who gladly hosted him. His professor of composition Tadeusz Szeligowski warmly welcomed his student in Vilnius: "Szeliga [this was the

³ Żywiec Beskids – a mountain range in the Outer Western Carpathians in southern Poland.

nickname of prof. Szeligowski – BMK] was terribly happy because I dropped like a bomb. So were Hulewicz and the Węśławskis family [cultural animators in interwar Vilnius – BMK], who asked me to convey you my warmest greetings. Today Szeliga is leaving Vilnius for Nowy Sącz, via Warsaw, for the entire month of July. His mother is staying here. Szeliga asked me to visit her every morning, because his mother is very accustomed to music. Similarly, at the Writers' Union, I have two pianos and a radio at my disposal. So, you see, the working conditions are ideal. Today, I've already had two hours for violin. Every morning I'll practice and work within my 'matters'. I'm in a wonderful mood" he reported to his parents on July 4, 1933. (Padlewski, 4.07.1933)

He also wrote about his income, mentioning – alongside a planned radio broadcast planned by Witold Hulewicz, a report from the international rowing competition in Troki [Trakai] for "Ilustracje Wielkopolskie" ["Illustrations from Greater Poland"] – "trips" organized by the Department of Ethnography at the Stefan Batory University: "I'll also get involved there (I know these things because I did them with Kulus [Kulus is possible nickname of prof. Łucjan Kamieński – BMK] – [phonograph – BMK] cylinders, phonograph etc.). They'll pay me for the trip, and 2 zloty a day, so I can live quite well in the countryside." (Padlewski, 4.07.1933)

Subsequent letters provide increasingly detailed information about the location and date of the field research. On July 11, 1933, Padlewski reached the site and sent another message to his parents: "I'm in a small Lithuanian village. I live in Mieszkańce [today: Meškony - BMK] and I'm starting immediately my melograph work. It's wonderfully primitive here" (Padlewski, 11.07.1933).

He supplemented his work in Mieszkańce with tourist trips, during which he explored the Vilnius area and met many acquaintances. On July 17, he sent a lengthy letter describing the circumstances surrounding his ethnomusicological work, describing his exceptional informants, and describing the repertoire he was collecting. Due to the importance of this information, I quote a longer fragment from this letter: "I have [...] met exceptionally nice, even too nice and pleasant people – they are the Professors Prüffers. He is a professor at the University, a zoologist – she is an ethnographic researcher – an exceptionally intelligent [...] woman. She knows the entire Polish artistic world [,] [she is] very lettered – it is a pleasure to talk to her. [...] Yesterday I had dinner with them. Thanks to Szeliga, who told me that there was not need to explore the melographic part of the cultural monograph of a certain village – a very typical one for the Vilnius region, by the way – I was accepted for the work I am currently doing near Podbrzezie [today Paberžės – BMK] – in the village [,] which has the amusing name Mieszkańce.

[...] Mrs. Maria Prüfferowa (née Znamierowska – I think she's a relative of our Znamiera – but they don't even know each other) had been in Mieszkańce for a long time. Thanks to a letter from Szeliga with his recommendation, I went to see Professor Prüffer. He contacted his wife, and last Tuesday the bus drove me and a huge box of phonograph cylinders, to Podbrzezie [...].

It's 5 km from Podbrzezie to Mieszkańce. You have to travel by horse. We live in the school (the only more or less clean building in the village). There are

currently four of us. Mrs. Prüfferowa, who deals with construction, beekeeping, and the superstitions associated with them, and rituals. There are two ethnography students [...]. Each of them has their own section to work on. I have the melograph section. All these parts and sections will co-create a complete monograph of this village, which will be published by the Vilnius Society of Friends of Science.

I worked hard, at least [...] eight hours a day (!! Yes, yes! Please don't be surprised!) with a phonograph and pen in hand. There are so many songs – there's probably enough for a couple of solid holidays. 4 hours before dinner and 4 hours after in a stinking peasant's hut!!!

I've already recorded quite a number of cylinders in such a short time – as many as 50.

I'll write a letter to Kamieński this week and tell him what I'm doing, how, and where!

This work could continue for years, and who knows, maybe it will become my master's thesis. I also came to pick up a new shipment of cylinders, which are already running low. There's a lot of work, but it's done in a pleasant atmosphere (I'm not talking about a peasant's cottage).

Recording on the phonograph is a sensation for the entire village – so when I record songs, the whole village gathers. Here (in Mieszkańce, that is), our singer is 65 years old and blind – thanks to her fantastic memory, we can write down melodies and lyrics.

My job is twofold – in addition to recording on cylinders, I have to transpose them onto paper and also jot down lyrics – of which there are an awful lot. I'm busy from morning till night. We eat lunch at the local teacher's house, and we make breakfast and dinner ourselves on the furnace.

Overall, it's terribly primitive.

The melodies are interesting – and already from the material I've collected so far, I can get a sense of the "age" of these songs – their influences and origins.

They are mostly major (I haven't encountered many minor ones so far – those are entirely Russian). These two-scale ones are sung in 2 and 3 voices.

This is very characteristic!!! In contrast to the rarer (and naturally older) modal scales. The modal songs are not for two voices – which I'm pointing out – because we know that the dominant concepts used in the major-minor system fail here, and what remains, depending on each modal scale, are either a different harmonic system or (finally) pure monody (which is present here).

I haven't encountered the pentatonic scale so far – at most, faint traces of it.

In this village, they have very nice surnames: Naruszewicz, Rabcewicz, Jurewicz, Błażewicz, etc. Our singer's name is Petronela Kamieńska – née Brodowska.

There are many 'unmentionable' songs, and at first, she was ashamed to tell us these – but now she's talking everything. Besides the songs, she knows brilliant stories and legends. A real treasure.

The language is fabulous. [... a passus about eastern rural dialect, unable to translate – BMK]

The songs are Belarusian, Lithuanian, and Polish. The village is Catholic – Polish in character – although they’ve only been speaking Polish for about 150 years. We have a few invitations to local manors, but it’s a waste of time, which is already short.

I plan to stay in Mieszkańce for another week.” (Padlewski, 17.07.1933)

In subsequent letters, Padlewski informed his parents about the significant amount of work and the expected results of the recorded material (he assumed he recorded 150 cylinders), as well as about the decision to financially support the university’s Ethnology Group due to the threat of interruption of field research in Mieszkańce. On July 30, 1933, Padlewski returned to Vilnius and announced the completion of the melographic work, during which he had collected 100 cylinders and numerous transcriptions. He also informed that together with Maria Znamierowska-Prüfferowa, they became godparents to the youngest inhabitant of the village: “We wanted to give the child 7 names (a different one for each day of the week), but the priest didn’t agree. Only 3 remained: Romana (!), Genowefa, and Katarzyna (We also wanted to give Hermenegilda, Saturnina, Minerva, and Cleopatra – but it wasn’t possible).

The whole baptism – one big comedy. I cried with laughter because it started with the father, when asked by the priest when the child was born, saying around Christmas. So Mrs. Prüfferowa (my Kuma [godmother – BMK]) decided on December 15th. Later we go to church, and the mother says that the child was born on May 1st!! [...]

I wanted to send you a telegram saying: ‘I have become a father, please give me money,’ but I didn’t do it because I thought you would be too scared.” (Padlewski, 30.07.1933)

During his stay in Mieszkańce, plans of further research were also developed – the following year, the Ethnographic Museum intended to import more cylinders to make phonographic recordings in the Hutsul region. However, these plans were postponed by a year in 1934. In August 1935, Padlewski transcribed songs collected in Mieszkańce for the needs of the Ethnographic Museum. This was the last mention in letters to his parents of cooperation with the Ethnographic Museum of the Stefan Batory University.

CONCLUSIONS

Letters written to his parents provided several detailed, sometimes humorous, observations and allowed for the precise start and end dates of Padlewski’s field research in Mieszkańce. The fundamental question that arises from the discovery of this scope of Roman Padlewski’s activity concerns the results of his research. In 1937, the brochure “Ethnographic Contributory Studies from the Village of Mieszkańce” was published (Znamierowska-Prüfferowa, Domaniewska, 1937), containing only papers by Maria Znamierowska-Prüfferowa (“Beekeeping”, “Fishing”, “Beekeepers’ Folklore, Customary Law and Related Beliefs”, “Fishermen’s Folklore”) and Kazimiera Domaniewska (“Games and

Play”, “Interior of the Cottage”). Roman Padlewski’s texts were absent, although in his correspondence with Maria Znamierowska-Prüfferowa, he included a rather brief essay, “The Melography of a Village near Vilnius,” devoted to the characteristics of local musical folklore. Several of the melodies he collected were included in Bronisław Gawrońska’s songbook, *Folk Songs of the Vilnius and Nowogródek Lands* (1935), in response to the widespread news of the discovery of Polish songs.

What happened to the recorded phonograph cylinders and the catalogue with Padlewski’s transcriptions? The contemporary Vilnius milieu, when asked about these documents, clearly point to Maria Znamierowska-Prüfferowa as the person who allegedly smuggled them from Vilnius to Toruń. No trace of these materials can be found in the Archives of the Ethnographic Museum in Toruń or in the catalogues of the Nicolaus Copernicus University Library, prompting speculation that they may be waiting to be discovered in Vilnius. It also cannot be ruled out, as Agnieszka Kostrzewa hypothesized, that these materials shared the tragic wartime fate of the Regional Phonographic Archive in Poznań and the Central Archive in Warsaw.

At the moment all that remains of them are mentions in correspondence deposited at the University of Warsaw Library and the Ethnographic Museum in Toruń, a few transcripts saved thanks to the political interpretations of Roman Padlewski’s findings.

CERCETARE ETNOMUZICOLOGICĂ DE TEREN REALIZATĂ DE ROMAN PADLEWSKI ÎN SATUL MIESZKAŃCE (1933–1934)⁴

Cuvinte cheie

Roman Padlewski, Maria Znamierowska-Prüfferowa, Vilnius, Mieszkańce, cântece tradiționale poloneze

INTRODUCERE

„Un talent extraordinar, versatil, unul din „vulturii muzicali” – așa cum Jan Maklakiewicz [...] l-a descris în unul din editorialele lui. Este un compozitor remarcabil și original, un muzician, pianist, muzicolog excelent, un narator interesant și onest al cronicilor culturii muzicale din Poznań. Și-a demonstrat tehnica și maturitatea violonistică în concertul de ieri de la Conservator, interpretând concertul de Beethoven. Și l-a cântat cu inima și sufletul; nu a fost

⁴ Realizat în cadrul proiectului de cercetare Muzica poloneză și lituaniană în perspectiva globală: migrație, identități diasporale și patrie, implementat în cadrul programului DAINA 3, finanțat de Centrul Național pentru Știință, Polonia, proiect nr. 2024/52/L/H52/00067.

doar un test sensibil al numeroșilor săi ani de învățare și studii, ci și un important eveniment muzical. Este clar că tot ceea ce face, orice face, face temeinic, cu simțul responsabilității artistice. Acestea sunt deja realizări pozitive, care – oricum – sunt promițătoare” (Kassern, 1939: 5).

Acestea sunt cuvinte scrise de Tadeusz Zygfryd Kassern în recenzia pentru „Dziennik Poznański” despre concertul organizat în 1939 la Conservatorul de Muzică din Poznań. Kassern descria cu încântare talentele muzicale ale violonistului Roman Padlewski (1915–1944), interesele sale diverse, conștiinciozitatea și etosul său – setul de valori care caracterizau abordarea sa față de muncă și angajamentul său. Interesele extinse citate în recenzia lui Kassern sunt confirmate de nota biografică a lui Adam Neuer din PWM [Polskie Wydawnictwo Muzyczne – cel mai mare editor muzical polonez] Music Encyclopedia, care îl descrie pe Roman Padlewski drept „un compozitor, violonist, pianist, dirijor, muzicolog, critic și activist muzical polonez” (Neuer, polskabibliotekamuzyczna.pl/encyklopedia/padlewski-roman/, 2025). Este dificil de definit doar una, cea mai importantă, sferă de activitate a lui Padlewski, având în vedere că a murit la vârsta de 29 de ani din cauza rănilor suferite în timpul Revoltei din Varșovia.

Și-a început educația muzicală cu mama sa, Nadzieja Padlewska, pianistă de concert și profesoară (eleva lui Leopold Godowski, printre alții). În Conservatorul din Poznań, a fost student al clasei de vioară a lui Edwin Jahnke și a fiului acestuia Zdzisław Jahnke, și al unei clase de compoziție conduse de Tadeusz Szeligowski și Stanisław Wiechowicz. Padlewski a studiat și muzicologia (la cursul de etnomuzicologie al profesorului Łucjan Kamieński) la Universitatea din Poznań. Și-a întrerupt studiile muzicale ca să se înscrie la Școala de Ofițeri de Artilerie din Wołyń (Volhyn), pentru a satisface cerințele familiei (strămoșii lui Roman Padlewski luptaseră activ în războaiele din secolul al XIX-lea, plătind cu prețul vieții). După absolvirea Școlii de Ofițeri, s-a întors în Poznań pentru a-și finaliza studiile muzicale și muzicologice, pe care le-a continuat în timpul celui de Al Doilea Război Mondial la Conservatorul secret din Varșovia la cursurile lui Kazimierz Sikorski (compoziție), Walerian Bierdiajew (dirijat) și Bronisław Rutkowski (orgă). Din informațiile găsite în diverse memorii, ni-l putem imagina pe Roman Padlewski ca o persoană foarte activă și talentată, implicată cu succes într-o varietate de activități artistice, organizaționale, sociale și educaționale.

I.

Motivul scrierii acestei lucrări este rezultatul cercetării mele de arhivă desfășurate datorită unui comentariu critic comandat de PWM la publicarea piesei *Cântec de leagăn pentru vioară și pian* de Roman Padlewski⁵. Am descifrat manuscrise ale scrisorilor lui Roman Padlewski către părinții lui, Leon și Nadzieja, și am găsit relatări despre o cercetare etnomuzicologică de teren realizată de

⁵ *Cântecul de leagăn* este prima mișcare din *Suita pentru vioară și pian*, neterminată, compusă de Roman Padlewski în noiembrie - decembrie 1941 în Varșovia, la cursul de compoziție al lui Kazimierz Sikorski la Conservatorul clandestin din Varșovia.

Roman în regiunea Vilnius în anii 1930, cu angajați ai Universității Stefan Batory din Vilnius (printre alții cu Maria Znamierowska-Prüfferowa).

S-a dovedit că cele peste o sută de scrisori ale lui Padlewski depozitate în Departamentul de Colecții Muzicale al Bibliotecii Universității din Varșovia constituie doar o parte din moștenirea sa epistolară. Corespondența cu Maria Znamierowska-Prüfferowa (1898–1990) este depozitată la Muzeul Etnografic din Toruń, deoarece după al Doilea Război Mondial Znamierowska-Prüfferowa s-a mutat de la Vilnius (unde lucra la Universitatea Stefan Batory și drept curator al Muzeului Etnografic Universitar din Vilnius) la Toruń, iar în prezent Muzeul Etnografic din Toruń îi poartă numele.

Materialele de arhivă de la Toruń au devenit deja baza unui important articol semnat de Agnieszka Kostrzewa, publicat în periodicul „Muzyka” în 2004 (Kostrzewa-Majoch, 2024: 133–153). Intenția mea a fost să realizez o lectură combinată a ambelor colecții de corespondență și, dacă e necesar, să adaug informații suplimentare la descoperirile deja făcute. Doresc să exprim sincere mulțumiri conducerii și arhivistei Muzeului Etnografic (dr. Hubert Czachowski și Jolanta Jakubowska) pentru că mi-au pus cu amabilitate la dispoziție materiale documentare din arhiva instituției.

Agnieszka Kostrzewa a situat excursiile în teren ale lui Padlewski în contextul cercetării folclorice intense desfășurate în Polonia în perioada interbelică, cu un accent deosebit pe contextul socio-politic al acestor strădanii (cercetarea culturii poloneze în teritoriile recuperate după recâștigarea independenței). Ea a delimitat sarcinile și funcțiile arhivelor fonografice realizate la vremea respectivă: Arhiva Fonografică Regională din Poznań, cu accent pe profesionalismul activității lui Łucjan Kamieński, și Arhiva Fonografică Centrală din Varșovia, administrată de Julian Pulikowski, axată pe colecționarea în masă a unor înregistrări de proveniență diversă. Ea a emis ipoteza că Arhiva Fonografică din Vilnius, aflată în Departamentul de Etnologie al Universității Stefan Batory, a fost cel mai probabil alcătuită după structura arhivei din Poznań (Kostrzewa-Majoch, 2024: 139). Ea a evidențiat totodată mediul componistic în care au luat formă interesele creatoare ale lui Padlewski, menționând numele lui Karol Szymanowski, Stanisław Wiechowicz și Tadeusz Szeligowski. Acesta din urmă urma să se ocupe de partea de etnomuzicologie în cadrul cercetării extinse pe teren din satul Mieszkańce pentru Universitatea din Vilnius (Engelking, 2014: 19–20). Totuși, datorită îmbolnăvirii soției sale și necesității de a părăsi Vilniusul în acel moment, într-o scrisoare din 4 iulie 1933 el a recomandat pentru această misiune un student de la Conservatorul și Universitatea din Poznań – Roman Padlewski (Kostrzewa-Majoch, 2004: 137).

Padlewski a locuit ultima dată în satul Mieszkańce „între 4 iulie și începutul lunii august 1933”, contribuind la înregistrarea a aproximativ o sută de cântece. Cilindrii cu melodiile înregistrate au fost catalogați într-un registru separat în arhivele Muzeului Etnografic Universitar (Kostrzewa-Majoch, 2004: 137–138), pe baza instrucțiunilor lui Padlewski, alcătuit conform cu modelul de documentare pe trei segmente de la Poznań, care consta dintr-un catalog tabular, un fișier cu informații și fonograme și un protocol (Kostrzewa-Majoch, 2004: 139).

Agnieszka Kostrzewa a citat totodată valoroasele observații ale lui Padlewski despre tipologia cântecelor și descoperirea unor „cântece pur poloneze în regiunea Vilnius”, care imediat au declanșat interesul Autorităților Educaționale din Vilnius pentru rezultatele cercetării etnomuzicologice (Kostrzewa-Majoch, 2004: 140), având drept rezultat publicarea câtorva din cântecele culese în cartea de cântece publicată de Bronisława Gawrońska (Gawrońska, 1935).

Padlewski a intenționat chiar să organizeze repertoriul cules și să pregătească o lucrare în care să își prezinte cercetarea în 1933 (iar în anii următori a desfășurat o cercetare privată modestă în timpul vacanțelor de vară). Cu toate acestea, din cauza unei serii de obligații, nu a putut face acest lucru. Soarta materialelor din satul Mieszkańce este necunoscută în prezent – în decembrie 1939, Muzeul Etnografic al Universității Stefan Batory a fost închis.

II.

Ce noi informații despre cercetarea etnografică a lui Roman Padlewski furnizează scrisorile de la Biblioteca Universității din Varșovia?

Ele conțin informații despre fascinația anterioară, „pre-Vilnius”, a lui Roman Padlewski pentru cultura tradițională. În iulie 1932, el se afla în Żywiec Beskids, în satul Zawoja⁶. Una din scrisori, scrisă împreună cu fratele său Jerzy [George] (diminutiv: Jurek), conține precizarea lui Jerzy despre o vizită a lui Roman, în vârstă de aproape 17 ani (diminutiv: Romek), la un cimpoier și un postscript al viitorului compozitor: „Ei bine, am făcut o călătorie de două zile, pe care aş numi-o etnografic-muzicală [călătoria – BMK]. Am cules o mulțime de melodii și versuri locale, așa încât am scris aproape un caiet întreg” (Jerzy și Roman Padlewski către părinții lor, 11.07.1932). Datorită lipsei accesului atât la caietul plin cu notații de cântece, cât și la manuscrisul cu cântece *Orawskie i spiskie nuty na chór a cappella* [Melodii pentru un cor a cappella din Orava și Spisz], compus în jurul anului 1937, este dificil să determinăm dacă materialul cules în 1932 l-ar fi putut inspira. Nici această posibilitate nu poate fi lăsată pe dinafară. Indiferent de sursa de inspirație, *Orawskie i spiskie nuty* a fost o compoziție folclorică mai târzie a lui Roman Padlewski, ulterioară celor *Trei mazurci* pentru pian (1934).

III.

Roman Padlewski a plănuit să petreacă lunile de vară ale anului 1933 în regiunea Vilnius, alăturându-se unui tur de caiac pe râul Czarna Hańcza, organizat de fratele lui mai mare, Jerzy, și prietenii acestuia. Cu toate acestea, Roman nu a participat efectiv la cursă (nu era niciun loc liber în caiac pentru el) și a mers la Vilnius, unde și-a vizitat prieteni care au fost bucuroși să îl găzduiască. Profesorul său de compoziție, Tadeusz Szeligowski, și-a întâmpinat studentul în Vilnius: „Szeliga [porecla profesorului Szeligowski – BMK] a fost nespus de fericit pentru

⁶ Żywiec Beskids – un lanț montan din Carpații Occidentali Exteriori din sudul Poloniei.

că am căzut ca o bombă. La fel au fost Hulewicz și familia Węśławskis [animatori culturali în Vilniusul interbelic – BMK], care m-au rugat să vă transmit cele mai calde urări. Azi Szeliga pleacă din Vilnius la Nowy Sącz, prin Varșovia, unde va sta toată luna iulie. Mama lui rămâne aici. Szeliga m-a rugat să o vizitez în fiecare dimineață, pentru că mama lui e foarte obișnuită cu muzica. La fel, la Uniunea Scriitorilor am la dispoziție două pianе și un radio. Deci, vedeți, condițiile de lucru sunt ideale. Azi am făcut deja două ore de vioară. În fiecare dimineață voi exersa și lucra în sfera ‘materiiilor’ mele. Sunt într-o dispoziție minunată“ le relata părinților săi în 4 iulie 1933 (Padlewski, 4.07.1933).

A scris și despre venitul său, menționând – pe lângă o emisiune radio planificată de Witold Hulewicz, un raport de la concursul internațional de canotaj din Troki [Trakai] pentru „Ilustracje Wielkopolskie“ [„Ilustrații din Polonia Mare“] – „excursii“ organizate de Departamentul de Etnografie de la Universitatea Stefan Batory: „Mă voi implica și acolo (știu aceste lucruri pentru că le-am făcut cu Kulus [Kulus ar putea fi porecla profesorului Łucjan Kamiński – BMK] – [fonograf – BMK] cilindri, fonograf etc.). Mă vor plăti pentru excursie, și cu 2 zloți pe zi, deci o să pot trăi destul de bine la țară“ (Padlewski, 4.07.1933).

Scrisori ulterioare furnizează informații tot mai detaliate despre locația și data cercetării pe teren. Pe 11 iulie 1933, Padlewski a ajuns la locație și a trimis un alt mesaj părinților lui: „Mă aflu într-un mic sat lituanian. Locuiesc în Mieszkańce [în prezent: Meškony - BMK] și o să-mi încep imediat lucrul la melograf. Este minunat de primitiv aici“ (Padlewski, 11.07.1933).

Și-a suplimentat munca din Mieszkańce cu excursii turistice, în timpul cărora a explorat zona Vilnius și a întâlnit multe cunoștințe. Pe 17 iulie, a trimis o scrisoare mai lungă, descriind circumstanțele legate de activitatea sa etnomuzicologică, descriindu-i pe excepționalii lui informatori și repertoriul pe care îl culegea. Datorită importanței acestei informații, citez un fragment mai lung din această scrisoare: „Am întâlnit [...] oameni excepționali de amabili, chiar prea amabili și plăcuți – și anume profesorii Prüffers. El este profesor la Universitate, zoolog – ea este cercetător etnograf – o femeie [...] excepțional de inteligentă. Cunoaște întreaga lume artistică poloneză [,] [este] foarte instruită – este o plăcere să vorbești cu ea. [...] ieri am luat cina cu ei. Datorită lui Szeliga, care mi-a spus că nu era nevoie să explorez partea melografică a monografiei culturale a unui anumit sat – unul foarte tipic pentru regiunea Vilnius, apropo – am fost acceptat pentru munca pe care o fac acum lângă Podbrzezie [în prezent Paberžės – BMK] – în sat [,] care poartă amuzantul nume de Mieszkańce.

[...] D-na Maria Prüfferowa (născută Znamierowska – cred că este rudă cu Znamiera noastră – dar nici măcar nu se cunosc) se afla la Mieszkańce de mult timp. Datorită unei scrisori de la Szeliga cu recomandarea lui, am mers să îl văd pe Profesorul Prüffer. El a contactat-o pe soția lui, și marțea trecută autobuzul m-a dus pe mine și o cutie uriașă de cilindri de fonograf la Podbrzezie [...].

Sunt 5 km de la Podbrzezie la Mieszkańce. Trebuie să mergi călare. Locuim în școală (singura clădire cât de cât curată din sat). Momentan suntem patru. D-na Prüfferowa, care se ocupă de construcții, creșterea albinelor și superstițiile asociate cu ele și ritualuri. Mai sunt doi studenți la etnografie [...]. Fiecare are

propriul sector în care lucrează. Eu am sectorul de melograf. Toate aceste părți și secțiuni vor co-crea o monografie completă a acestui sat, care va fi publicată de Societatea Prietenilor Științei din Vilnius.

Am muncit din greu, cel puțin [...] opt ore pe zi (!! da, da! Vă rog nu fiți surprinși) cu fonograful și creionul în mână. Sunt atât de multe cântece – probabil sunt destule pentru câteva vacanțe întregi. 4 ore înainte de cină și 4 ore după într-o casă țărănească împruțită!!! Am înregistrat destul de mulți cilindri într-un timp așa de scurt – vreo 50. Îi voi scrie o scrisoare lui Kamieński săptămâna asta și îi voi spune ce fac, cum și unde!

Această muncă ar putea continua ani de zile, și cine știe, poate va deveni teza mea de masterat. Am venit și ca să preiau o nouă livrare de cilindri, care deja se împruținează. Este mult de lucru, dar se muncește într-o atmosferă plăcută (nu vorbesc despre casele țărănești).

Înregistrarea pe fonograf este o senzație pentru întreg satul – așa că atunci când înregistrez cântece, se adună tot satul. Aici (în Mieszkańce, adică), cântăreața noastră are 56 de ani și e oarbă – mulțumită memoriei ei fantastice, putem nota melodii și versuri.

Sarcina mea este dublă – pe lângă înregistrarea pe cilindri, trebuie să transpun notițele pe hârtie și să notez versurile – care sunt enorm de multe. Sunt ocupat de dimineața până seara. Luăm prânzul în casa profesorului din localitate și ne facem micul dejun și cina singuri pe sobă.

În ansamblu, e foarte primitiv.

Melodiile sunt interesante – și deja din materialul pe care l-am adunat până acum pot să-mi fac o impresie despre „vârsta“ acestor cântece – influențele și originile lor.

Majoritatea sunt de stare majoră (nu am întâlnit multe de stare minoră până acum - acelea sunt complet rusești). Acestea din urmă se cântă pe 2 și 3 voci.

Asta e foarte caracteristic!!! În contrast cu scările modale mai rare (și în mod natural mai vechi). Cântecele modale nu sunt pe două voci – lucru pe care îl subliniez – pentru că știm că funcția dominantei folosită în sistemul tonal-funcțional nu se aplică aici, iar ceea ce rămâne, în funcție de fiecare scară modală, sunt fie un sistem armonic diferit, fie (în final) pură monodie (prezentă aici).

Nu am întâlnit încă scara pentatonică – cel mult urme slabe ale ei.

În acest sat au nume de familie foarte frumoase: Naruszewicz, Rabcewicz, Jurewicz, Błażewicz, etc. Numele cântăreței noastre este Petronela Kamieńska – năcută Brodowska.

Există multe cântece „nemenționabile”, și la început s-a rușinat să ne spună – dar acum zice de toate. Pe lângă cântece, știe povești și legende extraordinare. O adevărată comoară.

Limbajul e fabulos. [...] a passus din dialectul rural din est, intraductibil – BMK]

Cântecele sunt belaruse, lituaniene și poloneze. Satul e catolic – polonez în caracter – deși vorbesc poloneza doar de vreo 150 de ani. Avem câteva invitații la conace locale, dar e o pierdere de timp, care deja este prea puțin.

Intenționez să mai stau în Mieszkańce încă o săptămână” (Padlewski, 17.07.1933).

În scrisori ulterioare, Padlewski și-a informat părinții despre cantitatea semnificativă de muncă și rezultatele preconizate ale materialului înregistrat (a anticipat înregistrarea pe 150 de cilindri), precum și despre decizia de a sprijini financiar Grupul de Etnologie al universității datorită amenințării întreruperii cercetării de teren din Mieszkańce. Pe 30 iulie 1933, Padlewski s-a întors la Vilnius și a anunțat finalizarea înregistrărilor melografice, în timpul cărora înregistrase 100 de cilindri și numeroase transcripții. A informat totodată că, împreună cu Maria Znamierowska-Prüfferowa, au devenit nașii celei mai tinere locuitoare a satului: „Am vrut să dăm copilei 7 nume (unul pentru fiecare zi a săptămânii), dar preotul nu a fost de acord. Doar 3 au rămas: Romana (!), Genowefa și Katarzyna (am vrut să o numim și Hermenegilda, Saturnina, Minerva și Cleopatra – dar n-a fost posibil).

Întregul botez – o mare comedie. Am plâns și râs pentru că a început cu tatăl, când l-a întrebat preotul când s-a născut copilul și a zis că pe la Crăciun cândva. Așa că d-na Prüfferowa (*Kuma mea* [nașă – BMK]) a decis data de 15 decembrie. Apoi mergem la biserică și mama zice că fetița s-a născut pe 1 mai!! [...]

Am vrut să vă trimit o telegramă cu textul: „Am devenit tată, vă rog dați-mi bani, dar n-am făcut-o pentru că m-am gândit că o să fiți prea speriați“ (Padlewski, 30.07.1933).

În timpul șederii sale în Mieszkańce, s-au făcut și planuri pentru cercetări viitoare – în anul următor, Muzeul Etnografic intenționa să importe mai mulți cilindri pentru a realiza înregistrări fonografice în regiunea huțulilor. Dar aceste planuri au fost amânate cu un an în 1934. În august 1935, Padlewski a transcris cântece culese în Mieszkańce pentru necesitățile Muzeului Etnografic. Aceasta a fost ultima mențiune în scrisorile către părinții lui despre colaborarea cu Muzeul Etnografic al Universității Stefan Batory.

CONCLUZII

Scrisorile către părinții lui au furnizat câteva observații detaliate, unele umoristice, și au permis stabilirea datelor precise de început și sfârșit a cercetării de teren a lui Padlewski în Mieszkańce. Întrebarea fundamentală care rezultă din descoperirea intervalului activității lui Roman Padlewski are legătură cu cercetarea lui. În 1937, a fost publicată broșura „Studii de contribuții etnografice din satul Mieszkańce“ (Znamierowska-Prüfferowa, Domaniewska, 1937), conținând doar lucrări de Maria Znamierowska-Prüfferowa („Creșterea albinelor“, „Pescuitul“, „Folclorul apicultorilor“, „Dreptul cutumiar și credințe înrudite“, „Folclorul pescarilor“) și Kazimiera Domaniewska („Jocuri și amuzamente“, „Interiorul caselor“). Textele lui Roman Padlewski lipseau, deși în corespondența sa cu Maria Znamierowska-Prüfferowa, el a inclus un eseu destul de scurt „Melografia unui sat de lângă Vilnius“, devotat caracteristicilor folclorului muzical local. Câteva dintre melodiile culese de el au fost incluse în cartea de cântece a lui Bronisław Gawrońska, *Cântece populare din ținuturile Vilnius și Nowogródek* (1935), ca reacție la vestea larg răspândită a descoperirii cântecelor poloneze.

Ce s-a întâmplat cu cilindrii fonografi înregistrați și catalogul cu transcrierile lui Padlewski? Specialiștii din Vilniusul contemporan, întrebați despre aceste documente, o indică în mod clar pe Maria Znamierowska-Prüfferowa drept persoana care se pare că le-a transportat de la Vilnius la Toruń. Nicio urmă a acestor materiale nu poate fi găsită în Arhivele Muzeului Etnografic din Toruń sau în cataloagele Bibliotecii Universității Nicolaus Copernicus, ceea ce dă naștere la speculații cum că ar aștepta să fie descoperite în Vilnius. Nu se poate exclude nici, după cum a presupus Agnieszka Kostrzewa, că aceste materiale au împărtășit în timpul războiului tragica soartă a Arhivei Fonografice Regionale din Poznań și a Arhivei Centrale din Varșovia.

Momentan tot ceea ce a rămas din ele sunt menționi în scrisori depozitate în Biblioteca Universității din Varșovia și Muzeul Etnografic din Toruń, câteva transcrieri salvate datorită interpretărilor politice ale descoperirilor lui Roman Padlewski.

REFERENCES

- Engelking, A. (2014). Z dziejów wileńskiego ośrodka etnograficznego w dwudziestolecu międzywojennym: w stronę profesjonalnych badań terenowych pogranicza polsko-litewsko-białoruskiego [From the history of the Vilnius ethnographic center in the interwar period: towards professional field research of the Polish-Lithuanian-Belarusian borderland], w: *W krainie wielu tradycji. Badania etnograficzne na pograniczu polsko-litewsko-białoruskim w XX i początkach XXI wieku* [In a Land of Many Traditions: Ethnographic Research on the Polish-Lithuanian-Belarusian Borderland in the 20th and Early 21st Centuries], ed. by Krzysztof Snarski, Adam Żulpa, Warszawa–Suwałki: Instytut Sławistyki PAN, Muzeum Okręgowe w Suwałkach, Fundacja Sławistyczna, p. 9–38.
- Gawrońska, B. (1935). *Pieśni ludowe ziemi Wileńskiej i Nowogródzkiej* [Folk Songs of the Vilnius and Nowogródek Lands], Wilno: Wydawnictwo Wileńskiego Związku Teatrów i Chórów Ludowych.
- Kassern, T. Z. (1939). *Z muzyki. Audycja Konserwatorium Muzycznego* [Music. Concert of the Conservatory of Music], "Dziennik Poznański" no. 47, p. 5.
- Kostrzewa-Majoch, A. (2004). Między Poznaniem a Wilnem. Archiwum Fonograficzne Uniwersytetu Stefana Batorego w świetle korespondencji Romana Padlewskiego z Marią Znamierowską-Prüfferową [Between Poznań and Vilnius: The Phonographic Archives of the Stefan Batory University in the Light of Roman Padlewski's Correspondence with Maria Znamierowska-Prüfferowa], *Muzyka*, no. 4, p. 133–153.
- Neuer, A. (accessed:09.2025). [entry:] *Padlewski Roman*, online: polskabibliotekamuzyczna.pl/encyklopedia/padlewski-roman/.
- Znamierowska-Prüfferowa, M., Domaniewska, K. (1937). Przyczynki etnograficzne ze wsi Mieszkańce (pow. wileńsko-trocki) [Ethnographic Contributory Studies from the Village of Mieszkańce], *Ethnographica*, vol. 1, Wilno 1937.

SOURCES

Roman Padlewski's correspondence with his parents from the University of Warsaw Library.

Roman Padlewski's correspondence with Znamierowska-Prüfferowa from the Ethnographic Museum in Toruń.

ANNEX

3. Plon, żyta plon.

Pieśń żniwna — śpiewana przeważnie dwugłosowo
(również i trzygłosowo).

1. Po - że - li ży - to to chwa - ła Bo - gu,

Pójdziem do do - mu dzień - ko - wać Bo - gu,

Plo - n ży - ta plon, ze wszystkich stron.

2. Bodaj my zdrowi plonowali,
Drugiego roku doczekali,
Plon żyta plon, ze wszystkich stron (bis).

3. Pożeli żyto do samej miedzy,
Nasza panowie o tem nie wiedzo,
Plon żyta plon, ze wszystkich stron (bis).

4. Bodaj my zdrowi plonowali,
Drugiego roku doczekali,
Plon żyta plon, ze wszystkich stron (bis).

5. Pożeli żyto aż do granicy,
Pójdziem do domu do kamienicy,
Plon żyta plon, ze wszystkich stron (bis).
6. Bodaj my zdrowi
7. A jak na niebie jasne obłoki,
Nasza panowie wparszy sie w boki,
Plon
8. Bodaj my zdrowi
9. A jak na niebie jasna gwiazdeczka,
Pożeli żyta młoda żnijeczki,
Plon
10. Bodaj my zdrowi
11. A jak w ogródku żółte gwoździki,
Zwionzali żyta młode chłopczyki,
Plon
12. Bodaj my zdrowi
13. A jak na niebie jasna miesionca,
Nasza panowia liczo tysionca,
Plon
14. Bodaj my zdrowi
15. Odmykaj pani szarokie wroty,
Jado do pani żnieje z roboty,
Plon
16. Bodaj my zdrowi
17. Nie żałuj panie konia dreganta,
Posyłaj panie po muzykanta,
Plon
18. Bodaj my zdrowi plonowali,
Drugiego roku doczekali,
Plon żyta plon, ze wszystkich stron (bis).

Ze wsi Mieszkańce, pow. wileńsko-trockiego. Zaśpiewała Weronika Kamińska, muzykę zapisał Roman Skorupka-Padlewski, tekst zanotowała Marja Znamierowska - Prűfferowa.

Fig. 1. The song *Plon, żyta plon* [Crop, crop of rye] (Gawrońska, 1935: no. 3)

4. Jechał Jasio młody.

Pieśń okolicznościowa — b. stara — śpiewana tylko
jednogłosowo.

1. Je - chał Ja - sio mło - dy

Przez kró - le - wskie wro - ty

Wzię - ty Ja - sio wzię - ty.

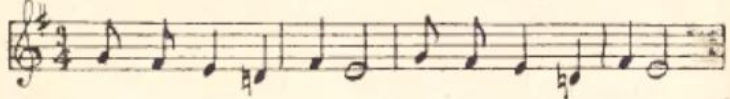
Jak syg - nat ze zło - ta.

<p>2. Przyjechali sługi Górami, dolami Napisałi cztery listy Do Kasiuniu Pani.</p>	<p>5. Niechaj tu was bądźzi Jako w sadzie wiszni Niema i nie bądźzi Podług moich myśli.</p>
<p>3. A Kasiunia pani Rączki załamała Listów nie czytała Nie płacz Kasiunia</p>	<p>6. Niechaj tu was bądźzi Jak na morzu piany Niema i nie bądźzi Jak mój Jaś kochany.</p>
<p>4. Nie płacz ty jego Będziesz miała Brzoziańskiego Jeszcze mądrzejszego.</p>	<p>7. Niechaj tu was bądźzi Jak na polu owsa Niema i nie bądźzi Moim dziatkom ojca.</p>

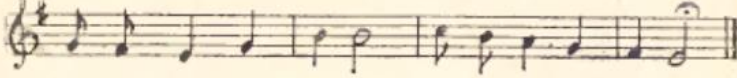
*Ze wsi Mieszkańce, pow. wileńsko-troc-
kiego. Zaspiewała Petronela Kamiń-
ska, muzykę zapisał Roman Skorup-
ka-Podlewski, tekst — Marjan Pieciu-
kiewicz.*

Fig. 2. The song *Jechał Jasio młody* [Johnny the Young rode] (Gawrońska, 1935: no. 4)

5. Przekląła mnie mama.
Pieśń liryczna — jednogłosowa.

1. Prze-klę-la mnie ma-ma Prze-klę-la ro-dzo-na

Nie chci-ała mnie od-dać Ja-sio-wi za żo-nę.

2. Podajcież poduszkę Podajcież puchowa, Niechże ja położę Swoja chora głowa.	4. I kufer z sukniami Na kościół oddajcie, I konie z drążkami Nazad odsyłajcie.
3. Podajcie atrament Podajcie i pióro, Opiszę Jasiuniu Pieniędzy szkatułę.	5. I mojej mamuni Wieczny ukłon dajcie,

*Z pow. wileńsko-tuockiego. Zaśpiewała
Petronela Kamińska, muzykę oraz
tekst zapisał Roman Skorupka-Pad-
lewski.*

Fig. 3. The song *Przekląła mnie mama* [My mother cursed me] (Gawrońska, 1935: no. 5)

7. Wieczór dobry panienczko.
(Piosenka śpiewana paniątkom i gospodyni przez chłopców
w okr. Wielkiejnocy (t. zw. „Winszowanie paniątkom”).
(Pieśń ta śpiewana była na dwa głosy).
Szybko M. M. ♩ = 182.

1. Wie - czór do - bry pa - nie - ne - czka,
O - dem - kni - sia o - kie - ne - czka,

Ła - łym, łą - łym, daj łą - łym.
Ła - łym, łą - łym, daj łą - łym.

2. Czemu w okna nie poglondasz Łałym, łalım Ten przyjeżdża kogo żądasz Łałym, łalım	3. Nie tutejszy, zagraniczny Łałym, łalım Sam z Krakowa, koń z Wielibowa Łałym, łalım
4. Sam przybrany, koń osiodłany Łałym, łalım Siodła bita aksamitami Łałym, łalım	
D l a g o s p o d y n i :	
4. Ustań, ustań paui gospodynia Łałym, łalım Twoja krowa ocieliłasia Łałym, łalım	5. Twoja awieczka okaciliłasia Łałym, łalım Szara kura zniosta jajka Łałym, łalım

Jak twierdzi informatorka, następującą piosenkę zaczęli śpiewać później (biorąc chronologicznie). „Bywało” kończyli śpiewać „łalımki” i zaczęli następującą „witam winam”, czyli t. zw. „wino”).

1. U naszej panienki dwory murowane Witam winam zielonam, Dwory murowane, ściany pobielane Witam winam zielonam.	4. Na tych listeczkach perłowa rosa Witam winam zielonam,
2. Ściany pobielane, ramy pozlęcane Winszuja winam zielonam, A w tym dworze stoi wierzba Witam winam zielonam.	5. Nadleciała stada ptaszek Winszuja winam zielonam, I potrząsali perłową rosą Winszuja winam zielonam.
3. Na tej wierzbie złotnia gałonzki Winszuja winam zielonam, Na tych gałonzkach srebrna listeczki Winszuja winam zielonam.	6. Wyszła wybiegła młoda panieneczka Winszuja winam zielonam, I rozesała jedwabna chusteczka Witam winam zielonam.
7. I pobrała perłowa rosa Witam winam zielonam, I poniosła do złotników Witam winam zielonam.	

Ze wsi Mieszkańce, pow. wileńsko-trockiego. Zaśpiewała Petronela Kamińska, muzykę zapisał Roman Skorupka-Padlewski. tekst zanotowała Marja Znamierowska-Prófferowa.

Fig. 4. The song *Wieczór dobry panieczko* [Good evening little lady] (Gawrońska, 1935: no. 7)